

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inservati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—		20—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
Poština plačana v gotovini.

„Dominion of Austria“ ali „dominion of Yugoslavia“.

V Londonu se je sestal poseben komite, kateremu pripadajo razne banke, seveda le prvovrstne, in ta komite si je nadejal nalogo, »da obnovi dežele nekdanje avstro-ogrške monarhije«. Tu ne gre samo za sedanjo Avstrijo, marveč namerava ta komite »of reparation« raztegniti svoje delovanje tudi na druge dežele, najbrže torej tudi na našo državo in jih industrializirati. Veseliti bi nas moralo sicer, da smo našli v inozemstvu toliko razumevanja, a bojimo se, da bo namesto naravnega razvoja prišlo v naši deželi z industrializacijo od zunaj do prave katastrofe in da bomo prišli ne samo v odvisnost tuje kapitala, marveč bomo doživeli namesto blagostanja, obubožanje našega naroda. Nič ne bi imeli proti temu, če nam hoče priskočiti tuji kapital na pomoč kadar zmanjka našega, tudi gotove kontrole bi ne smeli odklanjati, proti temu pa moramo biti z vso energijo, da bi vsi naši viri prešli v tuje roke in da bi ljudje našega naroda smeli igrati na lastnih tleh le podrejeno vlogo, to pa samo zato, ker nam ni bilo dano dosti časa, da smo se pripravili za nalogo svoje bodočnosti. Z drugimi besedami. Industrializacija naših dežel, ki so v agrarnem pogledu pasivne, je tuja potreba. Industrializacija pa se ne sme izvršiti skokoma takol, ker za to nimamo zadostnega števila izvežanih delavcev, niti ne primerne števila tehnično izobraženih inženitov, najmanj pa zadostnega števila vodilnih oseb. Vsetomorapri nas šele zrasti, na industrializacijo se moramo pripraviti. Šele tako pripravljene lahko polagoma snujemo podjetja, oziroma razširjamo to, kar imamo, v velepodjetja in vzamemo lahko v pretres raztegnitev naše industrije tudi na druge agrarne pasivne pokrajine. V tem oziru smo gotovo Slovenci med Jugoslavlani poklicani igrati prvo vlogo. Če pa pride tuji kapital k nam in nas hoče osrečiti z industrializacijo, je čisto gotovo, da bo hotel imeti že od prvega dne naprej iz naše zemlje, iz naših žuljev, obresti. Za to nam jamečijo imena bank, ki so zastopane v tem komiteju: London Joint and Midland Bank, Lloyd, Morgan, Goschen, Rothschild. Ne mislite, da velja tu kaj drugega, kakor tudi denar. Gre pa pred vsem za tele panoge: Kovinarstvo, predelne in tovarne za

sukno. Gre pri tem še za vse druge potrebščine ter skuša ta angleška kapitalistična družba dobiti v roke še premog, petrolej in celo železnice. Sirovine bi se našle doma, dvigala bi jih družba, torej se pridruži rudarstvo. Kaj ostane potem nam? Kdor bo izmed nas hotel zagrabiti za to ali ono, da se postavi na lastne noge, tega bo že takoj izpočetka ubila konkurenca neizprosne tuje kapitala. In še druga nevarnost nas čaka. Kljub temu, da bi bili naši kraji prav za prav ena sama tovarna, bi predmeti, ki prihajajo iz tetrovarne, ne bili prav nič cenejši, nasprotno, tuja družba bi predpisovala, koliko izdelanega blaga se izvozi, ostanek šele bi smel ostati v deželi. Tuji kapital pričakuje torej tudi že, da bo smel in moral predpisovati naši vladi smernice za trgovinsko politiko. In praj je naša suverenost. Znanjenje pa je to tudi, da pričakuje tuji kapital v naših deželah, cenejši delavne sile, torej cenejši človeški material. Vse to so slabi izgledi. Kakor želimo industrializacijo, na ta način je ne smemo želiti, ker bi bilo to usodno za naš narod. Hvaležni pa bomo tujemu kapitalu, če nam pomaga čim prej uresničiti prehod industrijsko stanje, da povzdignemo blagostanje naših ljudi. Če odpade potem še nekaj tudi na tuje, ne bo nič škodovalo.

Kakor je to zelo kočljivo vprašanje za nas, je še drugo vprašanje zelo važno. Že danes opažamo povsod silno pomanjkanje delavnih moči. V hipu, ko bodo velike tovarne odprle svoja vrata tisočim delavcem, bo ubita naša mala industrija in obrt. Milijoni bi šli lahko v najkrajšem času v nič, dočim bi se morala iz domače zemlje vzraščajoča industrija ozirati na te producente in jim omogočiti skupno delovanje z veliko industrijo ali pa jim olajšati prehod v veleindustrijo oziroma v likvidacijo.

Spoznanje, da ni mogoče priti v domovini do blagostanja in da se plačajo v tujini delavne moči boljše, kakor v domovini, bi pospešilo tok izseljevanja. Tuji kapital pa bi ne smel trpeti, da se njegovi obrti v naših deželah ustavijo, zato bi moral poskrbeti za pritok cenega človeškega materiala, morda celo človeškega kakor je bil naš. Čital sem nedavno, da je v gotovih pokrajinah Kitaj-

ske lakota, sploh so Kitajci zelo cen človeški material. Ne rečem, da bi prišli na mesto naših delavcev naravno Kitajci, ker je prevoz vendar enkrat še nekoliko predrag, toda mi imamo tu blizu Italijane, morda bi se hotel tudi kdo izseliti iz Rusije, iz Romunije, Male Azije. In kmalu bi doživeli, da naša zemlja ne bi bila več naša.

Slika, ki sem jo vrgel na papir, je slikana samo v grobih obrisih, ni treba, da bi bila v podrobnostih pravilna, v celoti pa gotovo ni pogrešena.

In kaj je naša dolžnost? Ker za enkrat nimamo možnosti prekosati tuji kapital, moramo skrbeti za to, da nam je samo v pomoč, ne pa da

zagospoduje nad nami. Pozdraviti ga moramo, če nam pomaga ustvariti nacionalno vsejugoslovensko industrijo, zapreti pa mu moramo pot do nas če nam hoče uničiti kar imamo. Vodstva si v naši industriji ne smemo dati izviti nikdar. Zato imamo zakonodajo, zato bomo imeli parlament, ki se nam sedaj pripravlja. Trezna in dalekovidna trgovinska politika je lahko naš spas, je lahko največja sreča zlasti za naš slovenski narod, nasprotno nam lahko vsaka pogreška v trgovinski politiki prinese katastrofalne posledice, da bo celo naša suvereniteta na papirju in da bomo za Avstrijo prišli na vrsto mi kot »dominion of Yugoslavia«.

E. V.

Politične vesti.

— Poslovnik za konstituantno. Parlamentni odtok bo imel jutri sejo za sestavo novega poslovnika za konstituantno. Poslovnik se bo izdelal tako, da bo omogočal brzo delo, onemogočal pa obstrukcijo.

— Ako ne zmaga nobena skupina... Ako ne zmaga pri volitvah v konstituantno odločilno niti demokratska, niti parlamentarna zajednica, bo to, tako piše subotiska »Svobodna Stampa«, velika državna in narodna katastrofa. V tem slučaju bi morali nadaljevati delo tam, kjer smo ostali. Dobili bi novo, sicer izvoljeno ali vendar za pozitivno delo zopet nesposobno zakonodajalno skupščino, ki bi se kretala v istih mejah. Kakor staro narodno predstavništvo. Ta izid volitev bi služil obenem za negativen dokaz, da so se današnji mogotci upravičeno opirali in pozivali na narodno zaupanje. Ni nam treba dalje analizirati to strašno možnost, ker smo prepričani, da ni človeka v naši kraljevini, ki bi želel po volitvah živeti v istih nepravilih, v katerih živimo danes. Živilski državni in narodni interesi, ki stoji pred to opasnostjo, govore z živim strahom proti temu in pozivajo vsakega poštenega Srba, Hrvata in Slovenca, počenši od našega bodočega kralja, pa do zadnjega dinarja, naj se pravočasno organizirajo z namenom, da se za vsako ceno, in ako je potrebno, z največjimi žrtvami uničijo vsi predpogoji za takšno faktično narodno katastrofo. Državna in narodna katastrofa bi bila zares neizogibna posledica eventualnega kompromisnega radikalno-demokratskega volilnega rezultata. Morda ima list prav, zato moramo napeti vse sile, da bo porazena parlamentarna zajednica in z njo radikale.

— Kmetiska vstaja na Hrvaškem in agrarna reforma. Beograd, 15. septembra. Kakor se izve, se je obrnila agrarna direkcija v Zagrebu potom bana na ministristvo za agrarno reformo s prošnjo, da se v onih treh županijah, kjer so se vršili

kmetiski nemiri, ustavi izvedba agrarne reforme. Minister dr. Krizman je odločno nastopil proti tej zahtevi in obvestil agrarno direkcijo v Zagrebu, da se mora ravno v teh treh županijah izvesti čim najhitreje in čim najradikalneje agrarna reforma.

— Napadi na ministra Svetozar Pribičevića. Sarajevo, 15. septembra. Včerajšnja »Srpska Rijec« prinša izjavo glavnega urednika lista, v kateri ta pravi, da se ne identificira z napadi na ministra Svetozarja Pribičevića, ki so bili objavljani v listu za časa njegove odsotnosti in ki so bili posneti po beogradskem »Balkanu«.

— Hrvatske izmišljotine. Beograd, 15. septembra. Včerajšnji zagrebski »Hrvat« je prinesel izmišljeno vest, da so minister dr. Krizman in z njim tudi ostali demokratski ministri na zadnjem ministrijskem svetu zagovarjali vojaško diktaturo, ki naj se uvede radi znanih nemirov na Hrvaškem. Na kompetentnem mestu se zatrijuje, da je ta vest absolutno netočna. Za enkrat se konstatira le toliko, da se je hrvatski ban dr. Laginja ob priliki znanih nemirov, obrnil brzojavno na ministra notranjih zadev Draškovića in ministrskega predsednika dr. Vesnića, zahtevajoč jih, da pošljejo hitro energično vojaško pomoč. O ostalih dogodkih se bo javnost še podrobneje informirala.

— Obisk madžarskih parlamentarcev v Beogradu. Beograd, 15. septembra. Predsednik Narodnega predstavništva dr. Vukčević je obvestil madžarsko vladu, da ne odklanja naša vlada poseta madžarskih parlamentarcev v Beogradu, da pa naj ti počakajo, da bodo pozvani.

— Giolitti pripravljen za pogajanja z Jugoslavlani. Iz Aix-Les-Bains poročajo italijanski listi, da je Giolitti izjavil, da je pripravljen za pogajanja z Jugoslavlani. Millerand je na to izjavil, da hoče skupno z Lloyd Georgom vplivati na Jugoslavlence, da bi rešili jadransko vprašanje s konfliktnostjo, umirjenostjo in pravičnostjo. Francija in Anglija se ne bosta umešavali v italijansko-jugoslovenske pogovore, pridržujeta si le pravico nasvetov za obe

strani in izjavljata, da sta pripravljene pripoznati sporazum, ki bi se dosegel med Italijo in Jugoslavljo. Žurnalistom je rekel Giolitti, da na obeh straneh bo treba koncesije. Italija je pripravljena za nje, ali do gotove meje.

— Obletnico D'Annunzijevega pohoda iz Ronkov na Reko so proslavili nekateri Tržačani, na čelu jim »Fascia Trstina«, v Ronkih na svoj kriški način. Ta »Fascia« je izročil občinskemu upravitelju zlato kolajno za Ronke v spomin na D'Annunzijevo pohod. Na hiši, iz katere je šel D'Annunzio proti Reki, so odkrili spominsko ploščo, na kateri je napisano, da je bil odšel D'Annunzio proti Reki ob navzočnosti velike sence Viljama Oberdanka. Potem so bili pa govori, pristno italijanski. »Fascia Trstina« je proslavljala D'Annunzijevo obletnico tudi doma v Trstu in je poslal na Giolittija brzojavko, da naj prizna takol svobodno kvarnersko državo in izvrši londonski pakt. Na Reki je bila tem povodom zopet velika komedija. Prišlo je nekaj gostov. D'Annunzio je zopet govoril na trgu, hotel poravnati vsak spor med meščanskim zastopom in poveljstvom. On je ravnal, kakor je moral, v njem govori usoda. Vsi dvomi in spori morajo izginiti, je izjavil D'Annunzio in nato poljubil in objel predsednika Grossicha in sindikata Gigantia, rekoč, da poljublje in objema s tem vse meščane. Bila je vojaška parada, gode so igrale in razvili so nov prapor »kvarnerske države« D'Annunzio je govoril in govoril, sam sit, prebivalstvo pa gladno. Koliko časa še bodo prenašali Rečani gladovanje ob D'Annunzijevo muziki?

— Češkojugoslovenska zveza in jadransko vprašanje. Rimski »Agenzia Volta« piše: K zvezki med Češkoslovsko in Jugoslavljo se je baje razpravljalo tudi poseben dogovor, da se ima smatrati jadransko vprašanje za skupno zadevo Jugoslavlje in Češkoslovške. Zdi se nam pa, da je minister Tusar v pogovoru s conte Sforzo demoraliziral to vest.

— Vladimir Burcev o boljševikih. Praški »Národní List« priobčujejo na uvodnem mestu razgovor z znamenitim ruskim revolucionarjem Vladimírom Burcevim, ki je nedavno tega prisel v Prago. Burcev se je izrazil o Rusiji in o boljševikih med drugim takole: »Opažam v poslednjem času, da nekatere vaše češke novine, da celo mnoge vladne enunciacije zamenjavajo ruse z boljševiki in Rusijo s sovdepijo. Zabeležite, prosim, v svojem listu, da to boli vsakega poštenega Rusa. Boljševiki, to niso Rusi. Rusija, to ni Sovdepija. Ako me kdo vpraša, v čem vam imenu jaz govorim, odgovorjam ponosno: Govorim v imenu te Rusije, ki je l. 1914 sprejela drzno vojno provokacijo Avstro-Ogrske. V imenu te Rusije, kateri so Nemci dvajsetkrat ponujali separaten mir, katerega pa je Rusija odklonila, tisti separaten mir, katerega so boljševiki hoteli imeti in katerega so potem podpisali z obema rokama. Jaz in moji prijatelji, vsi govorimo v imenu Ruse Rusije, ki se bojimo z boljševiki in

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalle.)

XIX.

Tiha nedelja, že preko dneva nemirna in glasna, je prinesla Ljubljancem na noč še največje razburjenje. Predno se je zmrčilo, je mesto preplul glas, da se bliža nova velika francoska vojska.

Kje naj jo nastanijo, kam naj jo spravijo, kako naj nasitijo in napoje se to armado?

Že zdaj je bil vsak prostor oddan, po vseh hišah, skladiščih, hlevih in svilih polno ljudi in živine, in zdaj dospe še nova vojska?

In že okoli devetih zvečer se je od glinške strani začul hrup in ropot. Bobni so grmeli, piščali brizgale in rogovi peli vedno bliže in bliže. In ko je godba utihnila, se je začelo čudovito, grozno in vendar krasno petje. Kakor bi se valil po oblakih počasen grom, je odmevalo zdaj viharo, zdaj tiše.

Ogromno dolga vrsta francoskih vojakov je pela isto pesem, a slišati je bilo, kakor bi se glasilo hkratu stotero napevov, ki se love, izvijajo in zopet prelivajo drug v drugega, se potapljajo v odmevih ter se dvigajo iz njih, da bi prekosili drug drugega.

Strašna, a veličastna je bila ta pesem, grozeča in navdušujoča, vesela in obupna hkratu. Tako poje le revolucionar, ki hiti v

slavno zmago in smrt obenem; tako doni le pesem o ljubezni do domovine, o fanatsko strastni, a vse žrtvujoči ljubezni junakov-mučnikov.

Nikoli niso še slišali Ljubljanci take pesmi, nikoli niso še čuli takega petja. Zona jim je oblivala telesa, ko so jo poslušali, in dasi niso razumeli njenega besedila, njih duše so jo pojmile in njih srca so trepetala od zana in čudne groze.

»Allons enfants de la patrie...
contre nous de la tyrannie...!«

V besnem obupu, k nebu kipečem navdušenju in smrti in peko na osveto pozivajoči strasti porojena, na gorečih in s potoki krvi poskropljenih barikadah, v neštevilnih krvavih bojih in v sijajnih zmagah posvečena marseljeza!

Pelt so jo artiljeristi, karabinjerji, kirasirji, lovci, dragonci, huzarji in grenadirji, šaserji in vozataji, moštvo in oficirji, in pela sta jo na čelu vsem jezdeča generala Murat in Bernadotte.

In konji so hrzali in prhali, strigli z ušesi, metali glave in bliskali z očmi, votlo bobneči topovi pa so dajali tej divji melodiji grmeč kontrabas.

Bil je prizor, kakršnih Ljubljana ni doživela mogo.

Po nebu je plavala svetla luna in oblivala mesto s čarobnim svitom, okna in ulice so bile polne meščanov in vojakov, konj, topov in voz,

iznad vsega pa se je dvigal iz tisočerihih silnih grl napev kakor grom in vihar.

Na Glavnem trgu pred magistratom se je ustavila vojska, rogovi so zarohneli in župan dr. Podobnik z nekaterimi občinskimi svetovalci je pozdravil divizijskega generala Bernadotta.

»Iskali ste me že na Vrhnikih,« je odgovoril general in podal županu roko. »Žal mi je, da me niste našli. Hvala vam za lepi sprejem moje divizije! General Murat je poln priznanja o vas in vaših someščanih. Prosim, povejte jim, da naj ostanejo zaradi nas popolnoma mirni in brez skrbi. Francozi se hočemo vesti do vas in vašega mesta kakor vaši rojaki, vaši prijatelji!«

In zopet so zabučali rogovi, začela so se povelja, vojska pa se je polagoma razhajala in končno razšla po ulicah in trgih. Le generala in več višjih častnikov je odjezdilo v škofov dvorec.

Škof Franc Borgia baron Raigersfeldski jih je sprejel s kavalirsko jovialnostjo in ob strani mu je stal konsistorijalni svetnik Juri Gollmayer. Vsi drugi kanoniki, plemenitaši in mrki sovražniki francoske armade in z njo šlečegega se »duha časa« so se poskrili in razbegnili, knezonadškof baron Brigido pa je ležal bolan v duhovniškem semenišču ob Ljubljani.

Pogrešali niso nikogar.

Stari, elegantni kavalir, rdečelični škof Borgia je igral ulogo blisnega gospodarja in go-

stitelja z nedosežno ljubeznivostjo in gracijo, zdravi in grčavi Gorenjec Gollmayer pa je razširil s svojo preprosto prijaznostjo in skromnostjo občutje odkritosrčnosti, ki je bila častnikom na prvi hip simpatična.

Izvrstna škofijska kuhinja in vzorna klet sta le pospeševali dobro voljo gostov. Ko pa je začel govoriti škof Borgia o konjih in lovu na divjega petelina, na srnjake, jelene in medvede, je postala družba živahna in glasna.

Škof Borgia je znal pripovedovati zanimive doživljaje z vladarjem naših gozdov, divjim petelinom. Že večkrat ga je zalezaval za Turjakom v horjulskih in polhograških lesih v jutranjem polmraku. Krasno je pomladno jutro! Prve se prebude drobne taščice in začno s svojo srebrno pesmijo klicati sonce z nebeške postelje zgodnje pomladi; za njimi se polagoma razvija ves tičji roj in začena žvrgoleti, se izpreletavati v zaljubljeni nestrpnosti z veje na vejo. In samci se poskušajo mrsiti okoli samic. Takrat se končno vzbudi ljubzenska sla tudi v krilatem kralju gozdne perutnine. In slep in gluhi od strasti in ljubezni, zapoje tudi on pesem bolečnega hrepenenja in kliče jo, roti, zaklinja po svoje, naj ga usliši samo za hip, za kratek, sirov, a nad vse blažen stisk telesa k telesu...

Kakor možu, je tudi divjemu pevcu naših borštov največje predlogo neumiljena, strastno opevana grahasta devica: muči ga in drasti, se mu roga in mu zoprjuje, da siromak omuhava dolgo okoli nje ter golomiš z drevesa na drevo...

se s njimi nikdar in nikoli ne izmiri... In zakaj smo proti boljševikom? Za nas so to izdajalci domovine, sovražniki, lopovi! Njih poglavar Ljening je še pred revolucijo leta 1916 tajno, ne da bi za to vedeli njegovi najbližji somišljeniki, potoval iz Curiha v Bern, se oglašal v nemškem poslanstvu, sprejel tam denar, postal nemški agent, v času vojne izpolnjeval vse nemške ukaze in opravljal tudi po vojni isti posel. O vsem tem imam nepobitne dokaze. Kaj bi vaša češkoslovaška vlada napravila s človekom, kateremu bi se dokazalo takšno delovanje v vojnem času? Ne dvomim, da bi bil tak človek pri vas postavljen pred sodišče in ustreljen. Jaz sem to svojo trditve pred mesecem napisal v »Vossische Zeitung« v Berlinu, a gospodje Nemci in z njimi boljševiški poslanci Kopp mi niso mogli

odgovoriti na mojo trditve niti besedice. Izjavljam, da se ne bo osmellil izpodbijati tega, kar trdim o Ljeningu, niti v Pragi sedaj bivajoči zastopnik boljševiške vlade dr. Gillerson... Ime Vranglovo pomeni za nas Ruse dandanes predstavljajo oni Rusov, ki so se bojevali z Nemci, v katerih vrstah je stal Ljening s svojimi boljševiki. Vi, Čehi, bi si morali dobro premisliti, s kom se boste združili? Spominjate se samo tega, kje so bili vaši voditelji ko je leta 1916 Ljening v Bernu vstopil v službo pruske Viljemove vlade? Vaš sedanjí prezident Masaryk je bil v prognanstvu, njegovo ime je bilo v bivši Avstriji na sramotnem odru. Vaš dr. Kramar, Klofač in Rašin in toliko vas drugih je sedelo v ječah... A sedaj se še pomisljate, s kom bi se združili? Z Ljeningom ali z Vranglom?

Telefonska in brzojavna poročila.

MADŽARSKI VPAD.

— d Zagreb, 15. septembra. »Juturni list« poroča iz Subotice: Pred dvema dnevoma so madžarske čete poiskale vdreti v Medmurije. Pri Senorezu je prišlo do spopada med našimi in madžarskimi vojaki, ki so poizkušali vdreti. Naše čete so odbile Madžare, ki so imeli nekoliko mrtvih. Pozneje Madžari niso več poizkušali napadati.

— d Dunaj, 15. septembra. Dunajski večerni list objavlja obvestilo ljubljanskega tiskovnega urada, da je tretja poljska armada zavzela Kowel in pri tem zajela 2500 ujetnikov. — Kakor poroča »Neue Freie Presse«, je poljski vojni minister z ozirom na frontni položaj in na bližajočo se zimno odredil delno demobilizacijo.

PRODIRANJE JUGOSLOVENSKIH ČET V ALBANIJO.

Tirana, 13. septembra. Jugoslovenske čete prodirajo dalje, zasedle so Singore v dolini proti Tirani.

POLOŽAJ NA JADRANU ZA ITALIJO NEUGODEN?

— d Zagreb, 15. septembra. »Novosti« javljajo iz Beograda: Iz zelo zanesljivega vira se doznava, da je položaj na Jadranu za Italijo vsled lanskih D'Annunziovih korakov in vsled zadnjih njegovih činov zelo nepovoljen. Italijanski krogi uvidevajo, da je Albanija zanje izgubljena. Da pa obdrže premoč na Jadranu, jim preostaja edino še nada v Dalmaciji. Naš minister za zunanje stvari dr. Trumbić bo v kratkem dobi poziv italijanskega ministra za zunanje stvari za direktna pogajanja. Zato dr. Trumbić bržkone ne bo prevzel vodstva agend v ministstvu za zunanje stvari v Beogradu.

OPASEN POLOŽAJ V ITALIJI.

Lugano, 15. septembra. Položaj v Italiji se označuje za jako opasen. Zveza industrijev in tvorničarjev Lombardije je zavzela napram zahtevam delavcev odklonilno stališče, kar je imelo za posledico, da so tudi zmerni socialisti skrajno ogorčeni in so se priklonili radikalnim zahtevam ekstremistov. Delavci so nanovo zasedli nadaljnjih 360 tvornic.

ŽENSKI KONGRES V KRISTIANIJI.

— d Berlin, 15. sept. Listi javljajo iz Kristianije: Tu je bilo otvorjeno zasedanje mednarodnega ženskega kongresa, ki se ga udeležuje 340 žensk iz vsega sveta. Nemška govornica je pozdravila kongres v imenu nemške žene in izjavila, da se kongresa ne bodo udeležile, ker bi ne imelo pomena sodelovati pri posvetovanjih, dokler Nemčija ni sprejela v zvezo narodov. Francoska in angleška zastopnica sta predlagali, naj se izrazi nemškim ženam obžalovanje, da se ne morejo udeležiti kongresa. Na kongresu je zastopala tudi Jugoslavija. Slovenke zastopa gđ. Cirila Pleškova.

KRIZA V ČEŠKOSLOVAŠKI VLADI

— d Praga, 14. sept. Zastopniki socialno demokratske delavske stranke so imeli danes popoldne sejo v poslanski zbornici. Po političnem referatu poslanca Nemca se je prečital dopis socialno demokratskih ministrov. Ministrski predsednik Tusar je k temu dodal daljšo izjavo. Prošnja ministrov po odstopu se je sprejela. Odklonila pa prošnja predsednika zbornice Tomaška. Nato se je z 39 proti 18 glasovom sklenilo odgoditi kongres. Poslanec Bechyne je v imenu takozvane socialno demokratske desnice izjavil, da se bo ta struja v socialno demokratski stranki likvidirala.

— d Praga, 14. sept. (ČTU) Večerna izdaja »Prava Lidu« naznanja, da bo danes ali jutri odstopilo celokupno ministrstvo. Sedila mu bo uradniška vlada. Dosedanji ministri dr. Beneš, dr. Engliš in dr. Hotovetz ostanejo v vladi. Kot bodoči ministrski predsednik se imenuje Černý, predsednik moravske deželne uprave. Za ostale resortse prihajajo v poštev državni tajniki ali pa prvi oddejni načelniki. Kandidat za ministr-

stvo za narodno brambo je general Husak, načelnik vojaške pisarne predsednika Masaryka.

— d Praga, 15. septembra. Kakor doznava »Cas« od dobro poučenega politika, ostane političen kurs po izstopu socialnodemokratskih ministrov iz vlade neizpremenjen. Poleg Černega se imenuje kot kandidat za ministrskega predsednika tudi kancelar Šamal.

— d Praga, 15. septembra. Praški listi javljajo odstop berlinskega poslanika Koernerja. Kakor poroča »Prager Tagblatt« odide Tusar v Berlin.

— d Praga, 15. sept. (DKU) »Narodni Politika« sodi, da se smatra vsled dogodkov včerajšnjega dneva akcija češkoslovaške demokracije glede sodelovanja z nemškimi socialnimi demokraciji začasno odgojena.

FINANČNA KONFERENCA V BRUSLJU.

London, 15. septembra. Kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, bodo vse države, tudi severoameriške odposlale na finančno konferenco v Bruslju, ki se prične 24. t. m., po tri delegate. Avstrija, Nemčija in Bolgarska bodo na to konferenco poslale istotako po tri delegate, ki pa bodo imeli na konferenci le posvečevalen glas.

DESCHANEL NEVARNO OBOLEL.

Pariz, 15. septembra. »Matin« poroča, da se je zdravstveno stanje predsednika francoske republike Deschanela znatno poslabšalo. Imenujejo se že kandidati za predsedniško mesto in sicer se čujejo imenami ministrskega predsednika Milleranda, ter politikov Gonarda, Bourgeoisa in Pamsa.

FRANCOSKO - BELGIJSKA ZVEZA.

— d Pariz, 15. septembra. Belgijski poslanik je včeraj izročil francoskemu ministru za zunanje stvari izvod belgijsko - francoske vojaške pogodbe. S tem je pogodba postala pravomočna.

MADŽARI KUPUJEJO OROŽJE.

Dunaj, 15. septembra. V zadnjih tednih se jemudilo več madžarskih častnikov na Dunaju, ki so skušali po nalogu madžarske vlade nakupiti v Avstriji za Madžarsko večje množine orožja in municije. Vsled pazljivosti poklicanih oblasti se jim njihova nakana ni posrečila in je dunajska policija aretirala večje število oseb, ki so skušale nakupiti orožje. Pri enem izmed aretiranih častnikov so našli pooblastilo madžarske vlade za nakup in prevoz 100.000 reperič v Madžarsko. Mnogo madžarskih častnikov je bilo izgnanih z Dunaja.

MORILCI GROFA TISZE.

— d Budimpešta, 15. sept. Vojno sodišče je danes dopolnje razglasilo obsodbo v procesu proti morilcem Tisze. Stefan Dobo in Tiger Sztankovszky sta bila obsojena v smrt na vešalih, Aleksander Hüttner na petnajstletno težko ječo in Evgen Vago-Wilhelm na trimesečni zapor, pri čemer se mu vsteje doba preiskovalnega zapora, ki je že potekla. Nadalje so bili obsojeni vsi obtoženci v izzubo vojaških činov in odklonjeni. Hüttner mora vsako leto 31. oktobra, ob obletnici usmrtnice grofa Tisze, prebiti ves dan v temnici. Nadalje odreja obsodba, da se ima najprej obesiti Sztankovszky, nato Dobo.

VOJNA PROTI BOLJŠEVKOM.

— d Moskva, 15. sept. (Brezžično) Frontno poročilo z dne 14. t. m.: Severno od Kobrina srđiti boji. Pri Wladimiru Wolynskem se vrše boji ob Bugu. Rohatyn je zopet osvojen.

— d Varšava, 15. sept. Frontno poročilo od 14. t. m.: Boljševiške čete, katerim se je posrečilo vdreti v okolico Rohatyna, smo zadržali ob reki Swirzi. Na ostalih frontah Male Poljske mir. Pri Sokalu so naše čete prekoračile Bug in v krvavi boju zadale sovražniku krvave izgube. Naše v boju z Budjeninovo konjenico prodirajoče divizije so zasedle Wladimir Wolynski, pri čemer so ujele

3000 sovražnikov in vplenile 36 topov, dva oklopna vlaka, 3 popolnoma nepokvarjena letala, 4 železniške lokomotive, 300 vagonov in veliko množino vojnega materiala. V ozemlju Bresta Litovskega se vrše znatni boji. Snači so litvanske čete, navzlic temu, da so napovedale premirje, napadle naše odelke in prodirajo v severozapadni smeri.

Neodrešena domovina.

— Poveljnik križarke »Puglia«. Novi poveljnik italijanske voje ladje »Puglia«, Denti Amari je včeraj ob 11. posetil predsednika vlade dr. Krstlja in delegata centralne vlade generala Milica, želeč dobrih odnosov. Isto željo sta izrazila tudi predsednik dr. Krstelj in delegat Milica, ki je danes poveljniku »Puglia« vrnil posel. Redarstvo je ukrenilo najboljše odredbe za ohranitev miru. — d

— D'Annunzio ne misli na nove okupacije. Iz Jakina se je raznesla vest, da je D'Annunzio okupiral Su-

šak, Rab in Bakar. Sedaj pa poročajo italijanski listi z Reke, da D'Annunzio ne misli na nikake nove okupacije glede na delikatnost sedanje situacije. Vest o okupaciji je bila nastala, ker je D'Annunzio potem, ko je govoril na Dantejevem trgu, korakal s sprevedom proti mostu na Snašk. Vest so prinesli v Jakin italijanski gostje in italijansko časopisje je napravilo z njo okupacijo imenovanih krajev. »La Vedetta d'Italia« dostavlja k temu, da je D'Annunzio pripravljen zasesti bližnji teritorij, ako bi ga Italija izpraznila.

— Odprava vojne sodnije v Trstu. Končno bo vendarle odpravljena vojna sodnija v Trstu, ki je prizadejala toliko gorja našemu prebivalstvu na zasedenem ozemlju. Dekret za odpravo se pričakuje vsak dan. Razne še višee zadeve se odstopijo vojaški sodnji za vojsko in mornarico in deloma rednim sodnjam.

— Pred vojno sodnijo v Trstu je bil obsojen »alpin« Igino Eli na dve leti vojaškega zapora, ker se je branil iti iz Trbiža v Albanijo in je hotel nahujskati ves bataljon k uporu.

Odločen korak.

Deželna vlada za Slovenijo je včeraj podala ostavko in sicer radi sklepov plebiscitne komisije na Koroškem, ki so naperjeni direktno proti našim interesom v glasovalni coni A.

Ta odločni korak naše pokrajinske vlade pozdravlja vsa slovenska javnost brez razlike strank z največjim zadoščenjem.

Odkar je namreč pričela delovati na Koroškem takozvana mednarodna plebiscitna komisija v Celovcu, so se razmere na Koroškem jele razvijati v smeri, ki morajo izzvati naš odločen odpor. Medzavezniška komisija, ki bi morala zgolj čuvati nad tem, da se izvedo pripravljala dela za plebiscit na temelju uveljavljenih predpisov in se izvrši ljudsko glasovanje svobodno, nepristransko in v smislu določb, ki jih vsebuje saint, germainska mirovna pogodba sama, je postala takorekoč zgolj izvršilni organ koroškega »Heimatsdiensta«.

Karkoli so Nemci zahtevali, kakršnokoli željo so izrekli, vse jim je takoj izpolnila plebiscitna komisija. Stvarni ugovori z naše strani, sklicevanje na jasne določbe mirovne pogodbe, vse to ni nič zaleglo, stališče Nemcev je bilo pred komisijo, ki bi morala biti strogo nepristranska in objektivna, vedno in vselej zmagovito.

Poleg tega so se jeli poedini člani te komisije še celo aktivno udeleževati politične borbe ter nastopati odkrito kot protektorji Avstrije in njenih neupravičenih aspiracij po slovenskem ozemlju.

Naša delegacija je v obrambi naših pravic storila, to priznavamo brez vsakega pridržka, svojo dolžnost v vsakem oziru. Ako ni mogla doseči uspeha, ni njena krivda, krivda je na tistih, ki so menili in morda še menijo, da se naši stvari najbolj koristi z doslednim in večnim popuščanjem, s slepo pokorščino pred voljo »velikih naših zaveznikov«.

In mi smo popuščali in se pokorili, dokler ni to popuščanje presežalo že vse meje, dokler se ni po-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. septembra 1920.

— Jugoslovensko Sokolstvo za Koroško. Starešinstvo Sokolskega Saveza je izdalo poziv na vse Sokolstvo, da prisloži v zadnjem trenutku zatiranim Korošcem tudi z denarnimi sredstvi na pomoč. V to svrhu se vrši dne 26. t. m. »Koroški dan« po vsi državi. Dolžnost Sokolstva je, da nastopi ta dan kot disciplinirana četa in stori v vsakem oziru svojo dolžnost. Vsako društvo mora organizirati nabiranje darov in storiti, kar je v njegovi moči.

— Pritožbe proti carinski obisti. Neprestano nam prihajajo pritožbe proti poslovanju tukajšnjih carinskih organov. Na kolodvoru stoji nepregledna vrsta vagonov, natovljenih z najrazličnejšim, prebivalstvu nujno potrebnim blagom, a posluje se tako počasi in malomarno, da bo kolodvor že skoro napolnjen z vozovi. Intervencije ne pomagajo nič. Carinski organi se izgovarjajo, da jim ne dostaja časa in osebja za poslovanje. V koliko so ti izgovori utemeljeni, kaže najbolj dejstvo, da se carinsko poslovanje takoj in brez vsakega odlaganja uvede, čim se pojavijo pri carinskem uradu tovarni avtomobili, ki prihajajo dan za dnevom naloženi z blagom iz Trsta. Naj se nam pojasni, kako je mogoče, da se za te takoj naide dovolj časa in tudi dovolj osebja da se izvrši zacarinjenje, drugi pa morajo čakati na to dneve in tedne ter plačevati vsled tega horendne težarine.

— Zanimiva pravda. Pred sodiščem v Mariboru se vrši danes zanimiva obravnava na tožbo suspendiranega župnika Alojzija Rudolfa proti odvetniku dr. Ravniku zaradi razžaljenja časti. Rudolf je bil svoje dni župnik v Čatežu ob Savi, kjer je bil suspendiran. Kasneje je bil župnik na Suhi na Koroškem. Tudi tu je bil suspendiran, a državna oblast ga je vrhutega še kot državi nevarnega izgnala iz Koroške. Suspendiranega župnika zastopa vladni komisar v Mariboru dr. Josip Leskovar.

— Trgovska akademija v Ljubljani je dovoljena. Z letošnjim šolskim letom se otvori. V I. letnik se sprejemajo tisti učenci, ki so dovršili IV. razred tužemske srednje šole (humanistične gimnazije, realne gimnazije, realke) ali pa IV. razred štirirazredne meščanske šole, in sicer v matematični, realni in učnem jeziku najmanj z dobrim uspehom, v vseh drugih predmetih vsaj z zadostnim uspehom, in ki so dopolnili 14. leto ali ga dopolnijo v teku sprejemnega solarnega leta. To velja tudi za učenke gori imenovanih srednjih šol in deklškega liceja ali deklške realne gimnazije, ako sta z njima ista pravila vodila ali imata vsaj pravico javnosti, ter za učenke štirirazredne meščanske šole. Pri sprejemu imajo prednost tisti, ki se izkažejo z vsaj zadostnim redom iz kakega moderne jezika (francoščine, nemščine, italijanščine). Dokler pa štirirazredne de-

ške in deklške meščanske šole še niso povsod ustanovljene, se morejo sprejemati v I. letnik tudi absolventje in absolventke trirazrednih meščanskih šol pod istimi pogoji, ki so zgoraj določeni. V slučaju prevelikega števila prijavljenih, se bodo upoštevala le najboljša izpričevala. — V abiturijentski tečaj se sprejemajo le absolventje in absolventke humanistične in realne gimnazije ter realke. Matura ni potrebna. — Prijave za vstop sprejema Josip Gogala, nadzornik trgovskih šol, v svoji pisarni na Kongresnem trgu št. 2, in sicer dne 17. in 18. septembra od 11. do 12. ure dopoldne in dne 20. septembra od 10. do 11. ure dopoldne. Prijavit se more tudi pismeno. Končni sklep glede sprejema bo objavljen pred ravnateljsko pisarno. Pričetek šolskega leta se bo razglasil po časopisih.

— Razmejitevna komisija odpovala v Beograd. Entetni člani razmejitvene komisije so v sredo odpotovali v Beograd, da se tam predstavijo naši osrednji vladi. Ker bodo več dni odsotni, se ta teden ne vrši nobena seja razmejitvene komisije, pač pa se delo tehničnih odskov intenzivno nadaljuje.

— Zaloza šolskih knjig. Vlada je kupila vse dunajske zaloze šolskih knjig, kolikor je bilo tiskanih za slovenske pokrajine. Zaradi pomanjkanja izvežanih moči jih pa ne morejo razpečavati v prodajo in knjige leže danes v muzeju, kjer je skladišče, dijaki so pa brez knjig, ker jih ne morejo kupiti. Želeti je, da se poskrbi, da se knjige čim prej oddajo v prodajo.

— Iz socialno-politične stroke. Za šefa »borze dela« v Ljubljani je imenovan v činu sekretarja III. razreda upravnik Državne posredovalnice v Ljubljani Franjo Erjavce, za inšpektorja dela I. razreda s plačo 6062,40 din. na leto ing. Anton Stebl (pri ministru za narodno politiko), istotam pa za pisarja III. razreda Jožica Leskovčeva.

— Iz finančne službe. Za pisarniškega oficijala v X. razredu je imenovan kanclist Slavko Kobe za kanclista v XI. razredu narednik Aleksander Kuharič.

— Ni treba, da živim, ko propada domovina. Bivši ministrski predsednik Ljuba Davidovič je podal na svojem shodu v Sarajevu tole gniljivo sliko o našem kralju: »Bilo je to v času, ko se je leta 1915 umikala srbska armada preko Albanije. Kralj Peter je bil takrat v Prizrenu. Pred poslopjem vrhovne komande, v katerem je stanoval kralj, so se z mrzlično hitrostjo delale priprave za odhod. Na dvorišču so se sežigali spisi in vse, kar se ni smelo ostaviti sovražniku. V mali sobici je sedel silvolasi starček, obkrožen od svojih ministrov. Mninstri so mu dokazovali, kako je potrebno, da čim najprej zapusti tudi ta poslednji košček svobodne srbske zemlje. Toda kralj jim je z izmučenim glasom odgovoril: »Ni treba, da živim, ko domovina propada. Tu hočem umreti, braneč Dušanov Prizren!« S težkim trudom se jim je posrečilo, ga prepričati, da zahtevajo državni interesi, da zapusti Prizren in se umakne sovražniku. In kralj je stopil na četveroprežni volovski voz in se odpeljal proti Albaniji.«

— Z Goriškega. Na železniški postaji na Grahovem je v jutranjih urah vse lepo tiho. Mir motijo samo potniki, ki bi radi dobili vozne listke, ali gospoda uradnika ni od nikoder. Vlak prisopiha, gospod uradnik ves zaspan odda par listkov, potem pa zapre, pa če je pred okencem še toliko ljudi. Ljudje vstopajo brez listkov in do Sv. Lucije po navadi tudi ni sprevednika v vlak, pa se tam more izstopiti brez listka. Tako je na železnici pod laško upravo! — Okupacijska oblast je odredila revizijo pri delov, pod katero bo naše ljudstvo zopet grozno trpelo. Po tolminskih hribih bodo imeli žita komaj za svojo rabo, mnogi pa še zase ne. Potem pa bi se jim še to odvzelo? To bi bilo vnebovpiho! — Na Dobrovem so priredili dobrovski in biljanski dijak na počitnicah 12. t. m. veselico, na katere sporedu je bilo petje, godba in predstavi dveh manjših iger. Tudi v zapadnih Brdih se gibljejo naši Slovenci. — »Gor. Straža« poroča nekaj nečuvnega, da imajo nekatera slovenska županstva že samo italijanske pečate! Ali je to res, ali je to mogoče, kje je goriška odločnost in neupošljivost? Treba bi bilo objaviti prizadeta županstva. V Standrežu pri Gorici so hoteli neki brezvestneži napraviti na šoli samo italijanski napis, pa je odločen nastop prerocičel to zlobno nakano, katere izvršitev bi bila Standrežu v sramoto.

— Discipliniranje mariborskih carinskih uradnikov. Iz Maribora nam pišejo: Skandalozno obnašanje mariborskih uradnikov carine, ki so izvali po raznih kavarnah in oficirskem domu nečuvne izgrede, pri

katerih so grozili z revolverji in razbijali, je izzvalo splošno ogorčenje med prebivalstvom. Na ovadbo z vojaške strani so uvedle sedaj pristojne oblasti proti razgrajenju disciplinarno preiskavo in bodo razgrajali občutno kaznovani, dva od njih pa baje na mestu odpuščena iz službe.

— **Postopanje mariborskega stanovaljskega urada.** Iz Maribora poročajo: Deželna vlada za Slovenijo pošilja dan na dan več slovenskega uradništva v Maribor, ne da bi se pri tem brigala za nastanitev tega uradništva. Zlasti mnogo pošilja nižnjega uradništva poštne uprave, zlasti brzojavnih in telefonskih ženskih moči, ki pa za nobeno ceno ne morejo dobiti v Mariboru stanovanja, ker se državni stanovanjski urad zanje ne briga, ker ima dovolj posla s privatnimi zadevami. To uradništvo je čez dan po večini zaposleno po pisarnah in nima časa iskati si stanovanja. Državni stanovanjski urad se ne briga zanje. Stanovanjska beda je narasla v zadnjem času tako, da je primorano bedno uradništvo plačevati za sobo, oziroma luknje, v katerih stanuje, mesečno 200 do 400 kron. Dobro bi bilo, da se v interesu točnega izvrševanja službe pri mariborskem stanovanjskem uradu napravi že enkrat red in odpravi protekcionizem, ki se je razpasel.

— **25. letni jubilej.** Predvčerajšnjim je poteklo 25 let, odkar deluje gospod korektor Todorik Bukvič neumorno pri tiskarstvu. Imenovan je vstopil namreč dne 16. septembra 1895 v tiskarno Ig. pl. Kleinmayrja in Fed. Bambergarja v Ljubljani, ki je prešla lansko leto v posest nove delniške družbe. Vrlemu delavcu in vsakdar zvestemu narodniku iskrene čestitke!

— **Poročila se je v Bukaresti.** gdč. Vera Vidmar, hčerka bivšega poštne ravnatelja v Pulju, z romunskim fregatnim kapitanom g. Orestom vitezom pl. Zopa.

— **Poroka.** Iz Maribora poročajo, da se je 14. t. m. poročil g. dr. Jež, sekcijski šef v ministrstvu za social. skrbstvo z gč. Pavlo Povaljevo.

— **Mariborska kronika.** Iz Maribora poročajo: Pri mariborski javni bolnici se je otvoril oddelek za spolne in kožne bolezni, katerega vodi dr. Hugon Robič. — V neposredni okolici Maribora v Studenčih, Pobrežju in Krčevini se še vedno bleste po ulicah izživajoči samonemski napisi, ki dajejo potuho tamšnjim zagrizenim nemškutarjem. Tako se blesti še danes v Pobrežju napis »Bismark - Gasse«, in so oblasti primorane rabiti za označbo te ulice enostavno prestavo: Bismarkova ulica. To je neprimerna brezbrzičnost, proti kateri so bili doslej vsi protesti brezuspešni. — Pri trgovcu Lauferju je danes pri belem dnevu odnesel neznan uzmovč z mize listnico z 34.800 K. Tatvine je osumljen neki trgovski potnik, ki se je za časa tatvine mudil v trgovini.

— **Kaznovati znajo poslovalci pa ne!** Carinska oblast je obsojila južno železnico na kazen 120 milijonov kron, ker je leta izročila gotove tovore, ki vsled malomarnosti carinarne niso bili pravočasno zacarinjeni, strankam, ne da bi bilo blago zacarinjeno. Da se razumeje carinske oblasti dobro na odmero kazni, kaže jasno slučaj, ko je bila južna železnica obsojena na globo 8 milijonov kron radi enega samega vagona pohištva. Vse dosedanje pritožbe južne železnice na razna ministrstva v Beograd so ostale doslej brez uspeha.

— **Začasna rešitev vprašanja ženskega učiteljskega v Mariboru.** Glasom obvestila deželne vlade za Slovenijo se smeje sprejemati na državno moško učiteljske v Mariboru tudi gojenke in sicer v prvi letnik do 40 gojenk, v višje letnike pa samo one tukajšnje gojenke, ki so že absolvirale kak prejšnji letnik drugje. Pri glasitvi se je takoj.

— **V Studenčih pri Mariboru se je poročil g. Aleksander Alt z gč. Adelo Šmidovo, nadučiteljico istotam.** Bilo srečno!

— **Licejska ljudska šola.** Gojenke, ki so sprejete v I. razred lic. ljud. šole, izvedo to danes, četrtek, 16. septembra ob 5. uri pop. v priljubljeni poslopja »Mladike«, kjer se naj zanesljivo zglasijo.

— **Gospodinski tečaj na liceju.** S 1. oktobrom leta 1920 se otvori na liceju gospodinski tečaj, ako se zglašijo zadostno število gojenk. Tečaj traja 10 mesecev. Gojenke naj se zglašijo do 24. t. m. v pisarni ravnateljstva, kjer dobe natančno pojasnila.

— **Spremembe pri mariborskem sodišču.** Iz Maribora poročajo, da je prestavljen sodni nadsvetnik dr. Kronvoget od okrajne sodnice v St. Lj. na okrajno sodišče v Maribor, dosedanj vodja okrajne sodnice svetnik Mulej pa prevzame vodstvo civilnega senata pri okrajni sodnji v Mariboru.

— **Dijaška stanovanja s hrano ali brez nje v vseh mestih Slovenije,**

kjer se nahajajo srednje šole, išče Šolski odsek Narodnega sveta za neosvojen domovino v Ljubljani, Pražakova ulica 3-I.

— **Pharm. mag. Ivan Lampe.** Pišejo nam: 11. t. m. je zatisnil v Kranju za večno svoje oči pharm. mag. Ivan Lampe. Pokojnik je bil rojen 25. jan. 1855 v Zadlogu pri Črnem Vrhu in je vstopil leta 1875 v lekarno mr. Šavnika v Kranju, kjer je služboval kot asistent do kvoje smrti, torej celih 45 let. Ves svoj prosti čas je posvetil čebelarstvu in je bil dolgo časa let predsednik čebelarstva društva in kot tak znan po vsi Gorenjski. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo občinstva, posebno uradništva. Kranjska Citalnica mu je pela ginfije žalostinke. Farmaceutski stan je izgubil z njim enega najstarejših in najboljših kolegov in žaluje ob njegovem grobu.

— **Pogreb ge. Mimi Reiserjeve** se je vršil včeraj popoldne ob veliki udeležbi damskega sveta; moštvo so zastopali tudi po en častnik, en pisatelj in en igralec. Tragična usoda pokojnice je zbudila v mestu vseobče sožalje ter je bila Sodna ulica polna gledalcev in gledalk.

— **Smrtna kosa.** V Rožni dolini pri Ljubljani je umrl gojenec I. pešaške podoficirske šole v Beogradu g. Ivan A. Kervina, v Ljubljani pa ga. Maruška Deželak. N. v m. p.!

Zborovanje hišnih posestnikov.

V sredo 15. t. m. se je vršil v veliki dvorani hotela Union dobro obiskan šod hišnih posestnikov, ki je trajal od 16. do 19. Zborovanju je predsedoval predsednik društva hišnih posestnikov g. Frelih, ki je pozdravil zastopnika vlade g. poverjenika dr. V. Ravniharja, župana dr. Iv. Tavčarja, predsednika Trgovske in obrtne zbornice g. I. Kneza, tajnika Zveze industrije g. ing. M. Sukljeja, zastopnike raznih društev, v prvi vrsti pa delegate društev hišnih posestnikov iz Beograda, Osjeka, Zagreba in dr. Občinstvo je gostom priredilo pristrčen pozdrav; zlasti iskreno pa je bil pozdravljen g. župan, ki se je shoda udeležil v zvezi z boleznimi. Nato so govorili najprej zastopniki organizacij hišnih posestnikov iz Srbije in Hrvaške, ki so vsi dokazovali velike krivice, ki jih morajo prenašati danes hišni posestniki. Prišli smo tako daleč, da hišni posestnik ne more svobodno razpolagati z imetkom, ki si ga je sam prislužil, pristradal in pristediti. Komunistična načela so se začela uveljavljati najprej pri veleposestnikih, se raztezajo sedaj na hišne posestnike, na to pridejo na vrsto kmetje in končno še vsi ostali ljudski sloji, ki so stebri patrijotizma ter dela in reda v državi. Med tem, ko so se zvišale cene vsem potrebščinam, ne smejo hišni posestniki povisati najemnin tako, da ne donajajo hiše danes niti toliko, da bi se mogle izvršiti vsaj najnujnejše poplave. Dohodkov pa nima hišni posestnik danes iz hiš prav nobenih ter žive razni hišni posestniki in posestnice danes naravnost bedno. Temu se mora napraviti konec, ker če propadejo hišni posestniki, propadejo tudi občine in propade davčna moč, ki je glavna opora državi. Na današnji šod so bile povabljene vse politične stranke, a se vabilu niso odzvale z edino izjemo našega g. župana ter se je tudi pri tej priliki pokazalo, da poznajo neke stranke hišne posestnike samo ob času volitev, sicer se pa zanje in za njihove pravice ne briga nihče. Toliko imamo narodnih predstavnikov, pa niti eden se še ni oglašil proti nečutenim šikanam, ki jih mora danes prenašati najbolj patrijotični del jugoslovenstva, hišni posestniki. Vsem govornikom iz Srbije in Hrvaške se je burno pritrdjevalo ter se jim je predsednik Frelih za njihov trud, ki so ga imeli s potovanjem na ta šod iz daljne Srbije in iz Slavonije, prav pristrčno zahvalil. Na to je nastopil g. župan dr. Ivan Tavčar, ki so ga zborovalci prav demonstrativno iskreno pozdravili. Govornik je naglašal, da najdejo hišni posestniki spás iz današnjih neznosnih razmer le v tesni organizaciji, ki oklenja hišne posestnike celokupne Jugoslavije. Danes je hišni posestnik igralec raznih poverjeništev, ki ga ometavaajo z različnimi naredbami, kakor bi poredni otroci kepal siro-maka, ki se ne more braniti. Prišli smo tako daleč, da so danes hišni posestniki v resnici le še beraški portirji v lastnih hišah, portirji, ki pa nimajo ničesar ukazovati, nego morajo le ponižno molčati in trpeti. Skoro vse se smatra za milijonarje, dasi ne premorejo niti toliko, kolikor si zaslužijo navaden delavec. Koliko je hišnih posestnikov, ki so si s štedenjem in delom tekom vsega življenja zaslužili toliko, da bi imeli danes od svojih hiš na dan 90 do 100 K, kolikor zaslužijo danes vsak delavec? Komunisti, ki je zavladal spodaj, se pojavlja tudi že od zgoraj ter hoče negirati vse pravice do osebne posesti. Temu komunistu se morajo v prvi vrsti upreti hišni posestniki ter vsi pridobitni inteligentni sloji, zato pa je treba močne organizacije v rešitev našega meščanstva. Gospodu županu se je viharo ploskalo in vzklikalo ter se mu je predsednik najtopleje zahvalil in priporočil za nadaljnje podpiranje pravic hišnih posestnikov.

Razpravljalo se je nadalje o vprašanju, ali bi pri določih volitvah ne kazalo, da bi hišni posestniki postavili

lastne kandidate, ki bi potem v vseh javnih korporacijah zastopali interese hišnih posostnikov. Sprejete resolucije priobčimo ob priliki.

Kultura.

— **Iz gledališke pisarne.** Danes je izšla prva številka »Gledališkega Listca«, ilustriranega tednika, ki ga izdaja uprava Narodnega gledališča in ureja Oton Zupanič. List prinaša zasedbo in vsebino dramskih in opernih del, ki se v pripravi tekom tedna v obeh ljubljanskih gledališčih vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Dobiva se pri gledaliških blagajnah, pri biljetirjih in v knjigarnah. Cena številki je 2 K.

— **II. komorni večer godalnega kvarteta Zika.** Po sijajno uspelem koncertiranju v Kranju, na Bledu in v Rogški Slatini nastopi Zikov kvartet v ponedeljek zvečer ob 8. v Unioni z izbranim, krasnim vspeškom. Zanimanje za ta komorni večer je upravičeno jako veliko. Vstopnice v trafiki Dolenc v Prešernovi ulici. Sezite po njih! V ponedeljek vsi v Unio!

— **Vzpored II. komornega večera godalnega kvarteta Zika,** v ponedeljek v Unio. 1. L. van Beethoven: Godalni kvartet C-moll, op. 18. št. 4. 2. Rimsky - Korsakov. A. Liadov, A. Borodin. A. Glazunov: Godalni kvartet B-dur na temo B-la-f, posvečen ruske-mu založniku Belajevu. 3. E. Grieg: Godalni kvartet G-moll, op. 27. Vstopnice v trafiki Dolenc v Prešernovi ulici.

— **Orkestralno društvo Glasbene Matice** pričenja zopet svoje redno delovanje. Prva skupna vaja se vrši v nedeljo 19. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani filharmoničnega društva. Vabijo se vsi dosedanj člani k polnoštevilni udeležbi. Novi člani se sprejemajo isti dan med 9. in 10. uro. k.

— **Večbenica hrv. srbskega jezika** za srednje šole, ki jo je sestavil profesor Ilesič, se še le začela tiskati. Toliko v vrednost onim, ki povprašujejo po njej.

— **Razstava Meštovičevih del v Zagrebu.** Znani naš umetnik-kipar Ivo Meštovič privedi v Zagreb razstavo nekaterih svojih skulptur. Čisti dohodek te razstave je namenjen emigrantom iz okupirane ozemlja. Slavnostna otvoritev razstave bo 18. t. m. v umetniškem paviljonu na »Trgu I.« in bo razstava otvorena do 10. oktobra.

Nova zavarovalnica.

S strokovno poučene odlične strani smo prejeli sledeče: K Vaši včerajšnji notici pod tem naslovom je potreba nekaj komentarja, kajti načrt g. generalnega ravnatelja Mörpurga ni tako nedolžen, kakor na prvi pogled izgleda. Njegov namen je, združiti židovsko-italijansko »Assicurazioni Generali« z madžarsko »Herceg-Bosno« pod domačim jugoslovanskim imenom v eno telo in tako delovati dalje kot domača jugoslovanska zavarovalnica. Da bo »Assicurazioni Generali« bolje krit hrbet, jugoslovanski javnosti pa oči, hoče g. Mörpurg svoj načrt uresničiti s pomočjo hrvatskih židovskih bank in poleg tega napraviti fuzije s »Herceg-Bosno«, ki je v bivši monarhiji veljala kot domača zavarovalnica, kar je bilo takrat v Bosni samoumevno, ker so imeli v rokah Madžari dobri dve tretjini vseh delnic. Gre se torej za čisto navadno pavovo perje, s katerim hočeta ti dve družbi še nadalje v naši državi pobirati jugoslovanske premije za zavezništvo Italijo in Horthyjev pašalik. Če misli gospod generalni ravnatelj Mörpurg, da se pod besedo »nacionalizacija« v Jugoslaviji pravi, našemiti se s pavovim perjem, potem se zelo moti, kajti če naša vlada da dovoljenje za take vrste finančnih transakcij, kakor je g. Mörpurgova, ni to nič drugega, kakor na stečaj odpirati vrata tujemu kapitalu tam, kjer tega ni potreba, ampak je domačemu kapitalu na važnem gospodarskem polju naravnost škodljivo. Vsaka podelitev koncesije mora biti utemeljena z narodno-gospodarskimi in državnimi interesi. V tem oziru je prvo »Assicurazioni Generali« in »Herceg-Bosno« naravnost izživljanje naše vlade in naše javnosti, kajti tako daleč računati z balkansko potrepljivostjo pa vendar ne gre. Po vladnem odloku je avstrijskim in madžarskim zavarovalnicam prepovedano sklepati nove zavarovalne kupčije, dokler ne položijo zadostne kavicje za eventualne obveze naših državljanov. Ta odlok je nekaj samoumevnega s stališča varstva naših interesov. S tem pa se zdaleka ni rečeno, da je to predpogo, odnosno v zvezi s podelitvijo koncesije tem družbam. Korak tujezemskih družb, kakor je zgoraj imenovan, pa ni nič drugega, kakor zagisurati si daljne delovanje pod domačo firmo s tujim kapitalom v naši državi. Opozorjamo na to našo vladno in naše narodne zastopnike, da posvetijo podobnim poizkusom tujega kapitala največjo paznost, ker samo sicer od njega preplavljeni najbrvo prav na onem polju, kjer nam je tega najmanj potreba. Te vrste »nacionalizacij«, ki niso nič drugega kot delovanje tujega kapitala pod izposojenim domačim imenom, je treba a hmine odkloniti; s tem je najbolje ugodeno narodno-gospodarskim in državnim interesom, kakor jih naš zakon zahteva. Pred očmi moramo imeti le svoje lastne interese in jenjati mora vsako kavalirstvo in obziri, katere smo imeli do sedaj do tujega kapitala tam, kjer ga nismo potrebovali. Svarimo našo vladu v naprej, da se ponovi kaj podobnega ali še hujšega kot se je lansko leto, ko se je tuje družbe proti domačim jugoslovanskim skoraj favori-

ziralo takrat, ko je bila napetost in odpor med občinstvom največji. Napisali smo te vrstice brez vsakega postranskega namena. Hočemo le opozoriti naše merodajne faktorje, da posvetijo korakom, ki so jih v obrambo tujega kapitala napravile tujezemske družbe največjo pažnjo in jim povedo, da v Jugoslaviji za »nacionalizacijo« ne zadostuje, prilastiti si samo drugo, t. j. domače, lepo doneče, jugoslovansko ime in poleg tega, v okrepitev tujega kapitala, fuzionirati se med seboj, kakor kaže

Najnovejša poročila.

URADNIŠKO VPRAŠANJE.

— **d Beograd, 16. septembra.** Na seji ministrskega sveta so razpravljali o rešitvi uradniškega vprašanja. Sklenili so, naj ministri dr. Lazar Marković, Ivan Kovačević in dr. Kukevč izdelajo načrt zakona, in sicer na podlagi poprejšnjega načrta izzva vlade Stojana Protića. Dokler se to ne izvrši, se bodo izplačevale vsem uradnikom v kraljevini draginjske doklade. Doklade za uradnike v pokrajinah preko Save, Drine in Donave bodo višje, ker so bile doslej nanižje nego so jih dobivali uradniki v Srbiji. Razen tega je vlada odredila, da morajo biti uradniki vse kraljevine člani uradniških konzumnih zadrug, katerim morajo redno plačevati vstopnino in članarino. Tem zadrugam bo vlada dala obratni kapital.

VOLITVE V KONSTITUANTO.

— **d Ljubljana, 16. sept.** Predsedništvo deželne vlade je prejelo iz Beograda nastopno uradno brzojavko: Volitve narodnih poslancev v ustavotvorno skupščino se bodo vršile v vsej državi dne 28. novembra t. l. Po prednih zakonah o volitvah narodnih poslancev v ustavotvorno skupščino se pozivlje ustavotvorna skupščina na dan 12. decembra t. l. v Beograd.

ODŠKODNINA BOSNI.

— **d Sarajevo, 15. sept.** Ministrski svet je v odškodnino posestnikom zemlje v Bosni in Hercegovini določil vsoto 10 milijonov dinarjev kot predujme na račun časne rente in haka iz leta 1918. Agrarno ravnateljstvo v Sarajevu bo to predujmo izplačalo, čim prejme denar.

SESTANEK ZA POGAJANJA TEKOM TEDNA?

Trst, 15. sept. Italijanski listi prinašajo vesti, da se poroča iz dobro poučenih krogov v Beogradu, da se prično pogajanja v jadranskem vprašanju med Italijo in Jugoslavijo še ta teden, in sicer v kakem kraju blizu demarkacijske črte.

PRED POGAJANJI Z ITALIJO.

— **d Split, 15. sept.** »Nova Doba« je prejela iz zanesljivega beogradskega vira vest, da je bil naš minister za zunanje posle dr. Trumbić nred svojim odhodom iz Pariza službeno obveščen, da je Italija pripravljena nadaljevati pogajanja, ki bi se imela kmalu začeti. Popustljivost Italije je pripisovati pritisku Anglije.

MESO ZA DUNAJ IZ JUGOSLAVIJE.

— **d Dunaj, 15. sept.** Na dunajski trg je dospela danes velika količina mesa iz Jugoslavije. Nove pošiljlatve so na potu.

Gospodarske vesti.

— **d Ljubljanski trg.** Vsled podražanja prašičev se zvišajo cene klobasnim izdelkom za producente sledeče: Kranjske klobase pol prekajene 46 K, suhe 54 K, hrenovke 36 K kg. Vsled visokih ponudb iz inozemstva je pričakovati nadaljnega podražanja prašičev v Hrvatski in Srbiji, zato opozorjamo občinstvo, da se pravočasno preskrbi z mastjo.

— **d Ekspozitura ljubljanske trgovsko - obrtne zbornice v Mariboru.** Iz Maribora poročajo: Kakor se zatrjuje v dobro informiranih krogih, se bo že tekom prihodnjega tedna nastanila v bivših prostorih trgovskega gremija, ki se preseli v Stritarjevo ulico, ekspozitura ljubljanske trgovsko - obrtne zbornice.

— **Naš konzulat se osnuje v Düsseldorfu** v Nemčiji, kjer ima naša država velike gospodarske interese in kjer biva v bližini tudi mnogo naših državljanov.

— **d Koliko krav ima češkoslovaška republika.** Po uradni statistiki so našli na Češkem 928.425, na Moravskem 360.746, na Slezkem 61.594, na Slovaškem 415.564, vsega skupaj v vsej republiki 1.766.334 krav; vsete so tudi krave v Podkarpatski Rusiji.

Borze.

— **d Zagreb, 15. septembra.** Devize: Berlin 190-205, Italija 495-510, London 385-390, Newyork 116-117, Pariz 750 do 755, Praga 166-168, Svica 1725-0, Dunaj 38.50-39. Valute: dolarji 114-116, avstrijske krone 40-41, carski rublji 120-125, francoski franki 745-750, napoleonor 390 do 405, nemške marke 208-209, romunski lei 230-234, italijanske lire 480-500, angl. funti 390-395, češko-slovaške krone 165-172.

— **d Beograd, 15. sept.** Borza. Valute: francoski franki 198-0, dolarji 28.20-28.60, italijanske lire 127, ru-

velikopotezna akcija »Generali«, ki hoče pritegniti k sebi še madžarsko »Herceg-Bosno«. To napravi častila »Assicurazioni Generali« lahko na italijanskih tleh; svetujemo ji na pr. v Trstu. Naravnost v obraz pa bje našim gospodarskim interesom njen namen, da hoče na jugoslovenskih tleh ena sama italijanska družba s fuzijo nacionalizirati madžarsko »Herceg-Bosno« ali pa obratno! Zato pa: Pozor naše vlade! da ne bo prepozno.

»TEMPS« O JADRANSKEM VPRAŠANJU.

Pariz, 14. sept. »Temps« vidi v sestanku v Aix les Bains začetek delovanja, ki naj se nadaljuje. To je ekscentelnta politika, žal, da se ni vršila že od preteklega leta. Glede na vprašanje izvedb dogovorov je brezpozgojno potreben angleško-italijansko-francoski sporazum za vzdrževanje miru. Potreben pa je tudi sporazum med Francijo in Zedinjenimi državami. V jadranskem vprašanju daje prav Millerandu, ki se ni hotel baviti z njim. Sicer pa se ta stvar razvija spontano. »S pripoznanjem albanske neodvisnosti in evakuiranjem teh krajev, prikazujoč se Albancem kot protektorji njihove narodne neodvisnosti, je uvedla italijanska vlada pravo samoodločbe narodov. Z razglasom italijanskega regentstva na Reki in okupacijo otokov, ki jih hoče anektirati k Italiji kakor Reko, je D'Annunzio raztrgal londonski dogovor in postavil na njegovo mesto pravico samoodločbe narodov. Torej na temelju te pravice, ki je naravna, bo treba rešiti s popolnim sporazumom vsa vprašanja, ki nastajajo na vzhodni obali Sredozemskega morja.«

DEMISIJA TUSARJEVEGA KABINETA.

— **d Praga, 15. sept.** Češki tiskovski urad javlja: Danes ob trinajstih se je sestel ministrski svet li kratki seji, v kateri je bila podpisana ostavka celokupnega kabineta. Po seji ministrskega sveta se je sešel stalen odsek, kateremu je Tusar naznanil sklep ministrskega sveta. Na to se je zasedanje odsek za 14 dni odgodilo. Popoldne so bili pri predsedniku Masaryku posvetovalnja glede sestave novega kabineta, katerega lista bo že jutri objavljena. Nocoj ob 12. se bo stvar odločila.

NOVA ČEŠKOSLOVAŠKA VLADA.

— **Praga, 15. sept.** Predsednik Masaryk je danes imenoval nastopno novo ministrstvo: Predsednik kabineta in notranji minister preds. politične deželne uprave na Moravskem dr. Černý, brambni minister general Husak, minister za pošte dr. Fatba, minister za poljedelstvo dr. Brdlík, minister za železnice dr. Burger, minister za Slovaško dr. Mícura, minister za socialno skrbstvo dr. Gruber, minister za vsenčiljšča dr. Fajnor, prehranjevalni minister Prusa, minist. za zdravstvo dr. Prochazka, minister za zunanje posle dr. Beneš, upavnik finančnega ministrstva dr. Engliš, minister za šolstvo dr. Pusta, justični minister dr. Popolka, trgovinski minister in upravnik urada trgovine z inozemstvom dr. Hotovec.

munski lei 59.90-61, nemške marke 53.75-56, avstrijske krone 10.45-10.50, Devize: Pariz 192.20-193, London 103-0, Ženeva 430-0, Dunaj 10.30 do 10.40, Rim, Milan 127.20-127.50.

LDU. Curih, 15. sept. (ČTU.) Devize: Berlin 10.60, Holandija 192, New York 624, London 21.55, Pariz 40.65, Milan 26.30, Bruselj 43.30, Kodanj 85, Stockholm 125.50, Kristijanija 85.50, Madrid 90, Buenos Aires 230, Praga 9, Beograd 21.25, Zagreb 5.40, Budimpešta 2.30, Varšava 0, Dunaj 2.97½, avstrijske žigosane krone 2.50.

LDU. Dunaj, 15. sept. (ČTU.) Devize: Amsterdam 8000, Berlin 503.50, Curih 4100, Kristijanija 3700, Kodanj 3700, Stockholm 5150. Valute: nemške marke 497.50, rumunski lei 515, bolgarski lei 380, švicarski franki 4075, francoski franki 1700, italijanske lire 1090, angleški funti 850, ameriški dolarji 235, carski rublji 280. — Tečaj v prostem prometu 242-262, Budimpešta, plačila v nakazilih poštne hranilnice 98-109, plačila v žigosanih kronah 98-109, madžarske žigosane krone 98-109, Praga 405-481, Varšava in Krakov 100-116, češkoslovaške krone 5000aki 405-431, manjši bankovci 405 do 431, dinarji 975-1025.

LDU. Praga, 15. sept. Devize: Beograd 245, Dunaj 23.50, Zagreb 60.50, Valute: dinarji 240, avstrijske krone 22.50.

Raznoferosti.

• **Nesreča na morju.** Iz Montreala poročajo, da je nasledel parnik »Metagame«, last družbe Canadian Pacific Railway. 170 potnikov se je rešilo. 300 pa jih je še ostalo na krovu.

Sokolstvo.

— Sokol na Viki priredi v nedeljo, dne 19. t. m. povodno veselico »Društva za zgradbo Sokolskega doma« svojo prvo letošnjo javno telovadbo. Vabimo tem potom vsa bratska okoličanska društva, kakor tudi vse prijatelje Sokolstva, da se v čim večjem številu udeležijo te naše prireditve. Zdravo!

— Sokolsko društvo v Trzinu priredi v nedeljo, dne 19. t. m. svoj letošnji javni nastop.

— Sokol Litija-Smartno priredi v nedeljo, dne 19. t. m. pešizlet v Kostreznico z javnim nastopom in ljudsko veselico. Ob tej priliki ustanovimo našega društva »Odslek Kostreznice«.

— Vsa bratska sokolska društva, ki posetijo v nedeljo dne 19. t. m. javno telovadbo »Sokola Vite«, se zbirajo ob pol 2. popoldne pred Narodnim domom in odkorakajo ob 2. z godbo dravske divizije na Vite.

— Ljubljanski Sokol. Odslej se vrši zopet redna telovadba obrtnega naraščaja pod vodstvom brata Tomaža Burgšterlerja ob torkih in sobotah od pol 9. do pol 10. zvečer v društveni telovadnici v Narodnem domu.

— Vaditeljski zbor Sokola v Ljubljani opozarja vse telovadce in telovadke, kakor tudi starše naraščajnikov obojega spola, da se vrši telovadba v Narodnem domu po sledečem redu: Člani: v ponedeljek,

sredo in petek od 8. do pol 10. zvečer; starejši člani: torek in sobota od 7. do 8. zvečer; članice: torek in sobota od 7. do pol 9. zvečer; moški vaditelji: sliki zbor: v četrtek od pol 9. do 10. zvečer; ženski vadit. zbor: v četrtek od 7. do pol 9. zvečer; obrtni naraščaji: v torek in sobota od pol 9. do 10. zvečer; dijaki od 14 do 18. leta: v sredo in sobota od 4. do pol 6. popoldne; gojenke od 12. do 16. leta: v ponedeljek in četrtek od 5. do 7. zvečer; dečki do 14. leta: v torek in petek od 5. do pol 7. zvečer; deklice do 12. leta: v ponedeljek in četrtek od 4. do 5. popoldne. Prijave sprejemajo ¼ ure pred telovadbo vsakega oddelka in sicer: za člane moški vad. zbor, za starejše člane br. Poženel, za članice žen vad. zbor, za obrt. naraščaj br. Burgšterler, za dijake br. Gostič, za gojenke sestra Babnikova, za dečke br. Kostnapil, za deklice sestra Franchetijeva.

S prvim posebnim sokolskim vlakom, ki je odhajal v soboto, 28. avgusta v Maribor, se je pri predsedanju v Poljčanah izgubil siv volnen kvačkan plet. Pošten najditelj se naproša, da ga proti povrnitvi stroškov odda v pisarni jugoslov. sokolskega Saveza v Narodnem domu. (k)

Turistika in sport.

— Nogometne tekme Ilirija - Concordia, Zagreb. Na prostoru S. K. Ilirije se

vrše v soboto in nedeljo ob pol 18. uri nogometne tekme med Ilirijo in zagrebško Concordijo, ki je poleg Gradjanskega S. K. najmočnejše moštvo v Jugoslaviji. V nedeljo ob 16. predtekma Ilirija rez. - Primorje. Vstopnina običajna; v nedeljo velja vsotopnica za obe tekmi. Dijaške in članske vstopnice se dobe le v predprodaji v petek od 17. do 19. ure pri blagajnah na igrišču.

— Slov. planinsko društvo naznanja, da se zatvorijo planinske koče dne 20. septembra; Aljažev dom ostane odprt do 1. oktobra, Valvazorjeva koča, Obirska koča, koča v Kamniški Bistrici in hotel Zlatorog ostanejo celo leto odprti in oskrbovani.

Društvene vesti in prireditve.

— Združene ženske ljubljanske Ciril Metodove podružnice prirede povodom velike skupščine Družbe sv. CM. v Ljubljani v nedeljo dne 19. t. m. popoldne ob 3. v Narodnem domu na vrtu veselico v korist »Družice«. V poletju je bilo sicer veliko veselice, toda le malo, ki bi imele za narodno prosveto tolik pomen, kakor ravno ta. Veselica bo nudila tudi vsem vnanjim udeležnikom približno medsebojno spoznanje. Vsi, ki čutite narodno ter imate zmisel za prosveto, udeležite se velike skupščine po-

poldne in dokažite tudi svojo narodno požrtvovalnost s tem, da se udeležite družbine veselice in da pripomorete s svojim obulom k gnetnemu uspehu. (V slučaju slabega vremena se vrši veselica v notranjih prostorih Narodnega doma.) Pri veselici sodeluje godba dravske divizije in pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.

— Bolniška blagajna zadruga krojačev in krojačic v Ljubljani ima iz-

vanredni občni zbor dne 19. t. m. ob pol 10. v hotelu Lloyd, Sv. Petra cesta. k

— V septembru je najlepše na Klopinskem jezeru. Hotel otvoren celo leto. Izborna postrežba.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem, da je naša iskrenoljubljena, nenadomestljiva mamica, sestra, teta, gospa

Maruška Deželak

v sredo, 15. t. m. ob 7. uri zvečer, boguvdano preminila. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, ob polu 5. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1920.

Žalujejo ostala rodbina Deželak in sinček Viki.

Dijaka iz zasedenega ozemlja iščeta stanovanje. Ponudbe pod št. 7098 na upr. Slov. Naroda.

Kiša na Glavni ulici v Celju na prodaj. Lokal in stanovanje takoj na razpolago. Ponudbe na: Medved, Krčevina, Maribor. 7020

Proda se nekaj ponošene moške obleke, par usnjatih gamaš in gorski čevlji št. 42. Vpraša se Vojvode Mišiča cesta št. 23. 1. levo. 7055

Rabljene steklenice od Eau de Cologne kupuje po najvišjih cenah drogerija I. C. KOTAR, Ljubljana, Wolfova ul. št. 3. 7060

Iščem meblirano mesečno sobo. Potrebujem jo s 1. oktobrom. Plačam dobro. Ponudbe pod »Dobra plača 7065« na upravnishvo Slovenskega Naroda.

Gostilna na deželi ob drž. cesti s celim inventarjem in vse zraven spadajoče se odda v najem. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 7062

VILA, v prijaznem kraju na deželi, z željo z modernim opremljenim komfortom in obsejnim vrtom se odda v najem. Naslov pod »Vila 7063« na upravo Slov. Naroda. 7063

Dijak išče stanovanje s hrano ali brez nje v mestu ali okoli. Ponudbe pod »Okolica 7015« na upravništvo Slovenskega Naroda. 7015

Proda se dobro ohranjen pi-ano (Konzertflügel). Pogleda se pop. od 2.—4. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 7019

Apno, strešno lepenko in druge stav. ščine ponuja Ljubljanska komerc. družba v Ljubljani, Bleiweisova c. 18. 5013

Prodajo se trije šivalni stroji, eden za šiviljo, dva za krojače. So stari, a dobro ohranjeni. Franc Širer, Sv. Petra nasip 53/1. 7039

Trstije za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Prodajam mobilije prve vrste na pol krita, se proda. Več pove Matija Knapic, Tacen pod Smarno goro. 7053

Kočija Na hrano in stanovanje se sprejme mlada nižje šole obiskujoča gojenka. Vprašanja pod »Iz boljši rodbine« na Anončno ekspedicojo AL. MATELICH, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Jšče se meblirana ali nemeblirana soba v bližini Krekovega trga. Ponudbe na R. Molan pri g. Perdano, Krekov trg 11. 7021

Kurjena energična, vestna blagajničarka in prodajalka išče primerno mesto. Nastod takoj! Naslov pove: Anončni zavod Drago Beseljak, Cankarjevo nabr. 5

Soliden gospod se sprejme na stanovanje s posebnim vhom. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 7065

Vaienec, kateri je dvršil z dobrim uspehom ljudsko solo se sprejme za trgovino mešanega blaga. Biti mora iz poštene hiše in imeti veselje do trgovskega stanu. Nastop 1. oktobra 1920. Ponudbe s prepisi spričeval je poslati na tvrdko F. Seršen, Ljutomer. 7059

Fizol, suhe gobe laneno seme kupuje tvrdka z deželnimi in gozdskimi pridelki. Kmet & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. 685-

Štaubeniki pozori! Proda se: dvigalo (granik) na verige za 1000 kg in škripec (Flaschenzug) brez vrvi. Ogleda se lahko na Ahaciljevi cesti št. 10, dvorišče. 7049

Proda se stroj za tkanje, nizka omara, postelja z žico in nekaj drugih stvari. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 7047

Žitno kavo in fino marmelado ponuja d. d. Triglav, tovarna hranil, v Smarči pri Kamniku. Istotam se kupujejo zadavne surovine. 7037

Bakren kotel za žganjekuho od 50 do 120 l, kupim. Kdo, pove pravništvo Slov. Nar. 6998

Čedno deklico siroto 12—14 let, eventualno Primorko vzame uradnik na Gorenjskem za družbo do broščne soproge brez otrok. Preskrbljena bode tudi za bodočnost. Velja tudi za ljubljansko sirotišnico. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 7010

Trgovski sotrudnik starejša moč, se takoj sprejme v večjo manufakturno detajlno trgovino v Ljubljani. Ponudbe z navedbo plače naj se pošiljajo na upravništvo Slovenskega Naroda pod »Trgovski sotrudnik 7044«.

Išče se samostojna in poštena kuharica z dobrimi spričevali na Hrvaško. Pisane ponudbe na naslov Franja Jakli Karlovac. 6982

Feliks Pouše Ljubljana, Tržaška c. 45, uglašuje in popravlja klavirje solidno in točno. Gre tudi na deželo. 7051

1. apno v kosih in drobno dobavlja na vagon

Ava, tovar. Laško. Solidno izdelani lončeni

štedilniki (Kachelsparherde) acetijski aparati, pocinkani umivalniki, lonci, smetišne lopatice napredaj po nizki ceni pri kloparski tvrdki Franc Baksbauer, Borovlje, Koroško. 6983

Sprejemose knjigovodja (knjigovodkinja) bilančnik, kontrolistinja in blagajničarka. Ponudbe z oznabo izobrazbe je nasloviti na pošni predal št. 52. 6988

Zamenjam, eventualno tudi prodam radi družinskih razmer svoje obširno posestvo, obstoječe iz dveh hiš, travnikov, njiv, gozdov i. t. d. vse v najlepši legi. V poslopu se nahaja stara, dobro ldoča trgovina z mešanim blagom, gostilna, trafika in telovadnica. Pripravno tudi za zalogo piva, ki se je v hiši že nahajala (obratovala). Pogoji samo hiša z dobroidčo trgovino istotako na deželi. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 7052

- Muhe - kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pohlin Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštnino K 10-50. Na roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Pšenico, ječam, zob, pasulj, kukuruz, mast, slaninu i sve ostale zemal. proizvode te :: prženi ječam :: (sladnu kavo) nudi izvoznika i uvoznika trgovina

Milan P. Jovanović, Mitrovica, Srem.

Vabilo na izredni občni zbor Okrajne branilnice in posojilnice v Idriji 1. z. z. n. z.

ki se bo vršil v ponedeljek, dne 27. septembra 1920 ob 18. uri v uradnih prostorih zavoda.

DNEVNI RED: 1. Prememba pravil. V Idriji, 12. septembra 1920.

Odbor.

Ivan Juvancić blagajnik Ljubljanske kreditne banke

Erna Juvancić roj. Prihili poročena.

Ljubljana, 15. septembra 1920.

4000 kron nagrade dobi kdor preskribi 4 sobe in kuhinjo za 1. leto. Ponudbe pod št. 4 sobe 6997 na upr. Slov. Naroda.

Lepa lahka kočija in 100 m³ hrastovih hlodov napredaj. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 7018

Otroška vrtnarica ozir. vzgojiteljica se za čez dan išče k tri in pol leta staremu zdravemu fantku, ki bi ga znala plemenito voditi in varovati. Ponudbe s pogoji pod »Vzgoja otroka 7024« na upravništvo Slov. Naroda. 7024

Sprejme se takoj židarski polir Služba stalna čez zimo. Plača 3000 do 5000 kron mesečno. Ozira se le na prvovrstne moči. Starost 28—50 let. Oferti pod »Polir 7007« na upr. Sl. Nar.

Sir Trapisti v hlebi po 1 1/2 do 2 kg

Domači sir (Topfen) Čajno maslo (Theebutter) v zavojih po 1/8, 1/4 in 1/2 kg nudi samo na veliko Parna Mlekara, Nova Gradiska, Slavonija. 6826

! Petrolej došel! Dobavlja ga po najnižjih dnevni cenah dokler traja zaloga.

„Komet“, d. z. o. z. Ljubljana, Dunajska c. 33. 6945

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic: nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić Beograd, Miletića ul. 15.

Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje d. d. na Bregu pri Ptiju

ima napredaj prvovrstne gonilne in šivalne jermene inozemske provenijence v večjih množinah po zmernih cenah.

HROVAT & KOMP. LJUBLJANA VEGOVA UL. 6. BRZOVAVI: HROVATPORT

Nudimo la. kranjski laneni firnež in pristno laneno olje v vsaki količini, po najnižji tov. ceni. Za poštno pošiljavo prosimo po možnosti doposlati embalaže. 6147

J. BLAS Ljubljana, Pod Tranto št. 2. (postaja cestne železnice) (preje Miklošičeva cesta 18)

s 15. septembrom 1920 zopet otvorjena.

Velika zaloga inozemskega blaga. Najsolidnejši izdelki. Konkurenčne cene. Generalna reprezentanca slovite znamke

THE FOR EVER SHOE.

gonilnih jermenov došla.

Dobavlja: „Drava“ lesna trgovska in industrijska dolniška družba Maribor.

Odvetniška pisarna dr. Karla Kodermana v Mariboru se je preselila na Aleksandrovo cesto št. 12 (ob vogalu Sodne ulice).

Platnino in konopljene tkanine surovo platno in jadrovino, konopljene cevi, vozne plahte, konjske odeje, delavske, kotlovne in jamske obleke lastne izdelave.

August Sattler Söhne, Graz. Odda se zastopstvo za Kranjsko. 7056

I. Sandrin, Ljubljana Mestni trg št. 6. Vhod skozi vežo na levo

Velika zaloga vsakovrstnega usnja, kož, podplatov, gonilnih jermenov in sedlarskega usnja na debelo.

Modni atelije M. ŠARC sprejema zopet naročila.

Angleško sukno po strogo solidnih cenah vedno v zalogi: za gospode, dečke itd. in vse druge modne potreščine. Krojači znaten popust. 6961

Obleke Lastni modni atelije

SCHWAB & BIZJAK, Ljubljana, Doornij trg št. 3.

Nepremočljivi dežni plašči iz pristnega angleškega

Waterproof cloth se dobijo pri tvrdki

A. & E. Skaberné Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanem naznanjam prežno vest, da je naš sin in brat, gospod

Ivan A. Kervina

gojenec 1. posad. podoficirske šole v Beogradu

dne 10. t. m. preminul.

Rožna dolina pri Ljubljani, 15. septembra 1920.

Tono Kervina, oče. Marija Kervina, mati. Tono A. Kervina, potpor., brat.

Ivan Juvancić blagajnik Ljubljanske kreditne banke

Erna Juvancić roj. Prihili poročena.

Ljubljana, 15. septembra 1920.